

12'2001
грудень

Бантик

Всукраїнський
дитячий журнал

«Хто придумав лижі?»
Аліна БАЦЕКАЛО,
Львівська обл.»

ВІД «СНІГОСТУПІВ» ДО ФРІСТАЙЛУ

«Скільки триває рік на інших планетах?»
Антоніна ЗІНЧЕНКО,
Київська обл.»

КОЛИ РІК ДОРІВНЮЄ 88 ДНЯМ?

Учені вважають, що лижі винайшли жителі Півночі, яким доводилося більшу частину року жити серед снігів. Спочатку люди прив'язували до підшов дерев'яні дощечки. Їх так і називали — «великі підшви», пізніше — «снігоступи». Вони давали змогу ходити по снігу і не провалюватися. Потім люди навчилися ковзати і лижі ставали довшими. З'явилися і палиці. Понад 100 років тому норвезький мандрівник Фрїтьоф Нансен здійснив перший лижний перехід через Гренландію. І зробив лижі страшенно популярними. Бум зчинився такий, що дами навіть замовляли крихітні лижі для своїх... песиків.

Відтоді лижі стали надійним помічником людини. А як цікаво спостерігати за змаганнями лижників. Це і перегони, і біатлон, і стрибки з трампліна, і швидкісний спуск, і слалом, і навіть фрістайл — фігурне катання на лижах. До речі, на лижах можна розвинути швидкість автомобіля. Наприклад, спортсмен під час звичайного слалому може рухатися зі швидкістю до 40, гігантського — до 65, а під час швидкісного спуску — до 100 кілометрів за годину.

Таке запитання може трапитися, наприклад, у телегрі з Данилом Яневським «Перший мільйон». Тому запам'ятайте, що всі планети обертаються навколо Сонця із різною швидкістю, тож і рік кожна із них має свій. Меркурій проходить цей шлях за 88 земних діб, Венера — за 225 земних діб, Марс — 687 діб, Юпітер — 12 земних років, Сатурн — трохи менше за 30 земних років, Уран — 84 земні роки, Нептун — 165 земних років, Плутон — 250 земних років.

А тепер, барвінчата, уявіть, що ви — космічні мандрівники і провели на Венері п'ять венеріанських років. Повернувшись додому, у якому класі ви вчитиметеся і в якому класі будуть ваші нинішні однокласники?

«Яким буде в майбутньому одяг?»
Оля СТУПАКОВА,
Луганська обл.»

ТИ ПОГОДУВАЛА СПІДНИЧКУ?

Вже зовсім скоро мами своїх донечок запитуватимуть не «Ти випрала свою спідничку?», а «Ти погодувала свою спідничку?». Виявляється, американські вчені винайшли нову тканину. До її структури вживлюються мікробактерії, які «з'їдають» бруд і неприємні запахи. Тобто футболку чи спідничку з такої тканини не потрібно буде прати. Ото благодать — зникнуть пральні машини, порошки!.. Але бактерії треба «підгодовувати» — обробляти одяг спеціальною речовиною. Кожен із вас, барвінчата, матиме піклуватися про вчасний «обід» чи «вечерю» для своїх сукні, джинсів, куртки.

2 ІЗВІЩЕННЯ ІЗДАВЦІВ

КІЛЬКА ВУЗЛИКІВ НА ПАМ'ЯТЬ:

Батькам...

Отже, пошта вдвічі підвищила вартість доставки преси. Ще й заправила окрему плату за оформлення кожного абонента. Вийшло так, що передплатити на весь рік тепер дешевше, ніж щомісяця, що-кварталу поновлювати передплату.

Наша ціна за один номер у 2002 році — 2 грн. 5 коп. Лише на 10 коп. дорожче, ніж зараз. Але вперше на 74-му році «Барвінок» виходитиме вже на 32 повнокольорових сторінках. Віддрукованих на найкращому німецькому обладнанні, фінському чи італійському папері французькими фарбами.

Редакція

Барвінчатам...

Якщо цей номер прийшов до тебе після 10 грудня, а батьки не встигли передплатити журнал на весь 2002 рік, — не втрачай надії!

Вони можуть це зробити до 5 січня — тобто на 11 місяців, з лютого.

Але ти матимеш такі ж права, як і річні передплатники. Тобто грати у гри «Загадай бажання» (див. № 10, стор. 5) і стати стипендіатом, або виграти 500 гривень у лото (див. стор. 22) чи найдорожчий приз у лотереї річних передплатників, бути поздоровленим на свій день народження та повноправним учасником супертесту «Я — герой!» (див. № 11, вкладка). Тож пам'ятай: квитанція на 11 місяців і ще понад 20 захоплюючих конкурсів та завдань. І кожен з класними призами — твої!

Барвінок

Іменинникам...

БЮРО ІМЕНИННИКІВ нагадує: надсилайте фото лютневих іменинників — до 10 січня, березневих — до 10 лютого.

І ПРОСИТЬ: вони мають бути з чітким зображенням обличчя. Неякісні фото опублікувати бюро не зможе.

Все інше на тих же умовах (див. №№ 9, 10, 11). Але відтепер поздоровленими будуть і передплатники на 11 місяців.

І тоді разом з вами їх привітає вся Україна.

Дмитро БІЛОУС, лауреат Національної премії України ім. Тараса Шевченка

ЧИ ЧИТАЄШ ТИ «БАРВІНОК»?

Друже мій, читай «Барвінок»,
Передплачуй без вагань,
Тридцять дві вже є сторінки,
А цікавинок, а знань!

В ньому, вічно молодому,
Все для нас — краси зразок.
Стільки віршиків у ньому!
А малюнків, а казок!

Що краса це барвінкова —
Знають юні і малі,
А духмяна рідна мова,
Рідні пахощі землі!

А мандрівки, а пригоди
Серед буднів, серед свят!
Ще й з любов'ю до природи,
До звірят і пташенят.

Знайдеш ти й веселі жарти,
Разом ми посміємось
(Прочитай пильніше варто —
І впізнаєш ти когось!).

А ще хочу я, щоб знав ти,
Що між друзів є твоїх
Барвінчата-космонавти, —
Прочитаєш і про них.

Тридцять дві вже є сторінки,
А цікавинок, а знань!
Друже мій, читай «Барвінок»,
Передплачуй без вагань!

БУМ БУМ БУМ

Усім громадянам
барвінкової
республіки!

3

Хто з вас ще не вибрав 15 найдостойніших депутатів (див. № 11, стор. 5)? Мерщій надсилайте свої голоси із позначкою на конверті «Я обираю свій парламент» до 15 січня.

Поспішайте! Бо вже пора братися і до законів нашої барвінкової республіки. Адже за ними житиме і ваш журнал, який ви тепер разом творитимете.

Барвінкінформ

«Барвінок» — всеукраїнський журнал для дітей молодшого і середнього шкільного віку.

Заснований у 1928 році.

Передплатний індекс 74022.

Засновник і видавець:
редакція журналу «Барвінок».
Свідоцтво КВ № 770, 28.06.94 р.

Головний редактор
Василь ВОРОНОВИЧ

Адреса редакції: 04119, м. Київ,
вул. Дегтярівська, 38—44.
Тираж 32242 прим. Зам. 1—70.
Ціна за передплатою 2 грн. 13 коп.,
в роздріб — договірна.
Друк — поліграфкомбінат «Україна».
Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Малюнок на обкладинці
Т. КОСТЕЦЬКОЇ

© «Барвінок», 2001

КАЛЕНДАРИК ЧИТАЧДАЙЛИК

Барвінковий привіт тобі, читачу!

Ось і прожили ми з тобою разом перший рік нового тисячоліття. Мені й Барвінку було цікаво спілкуватися з тобою, готувати для тебе найсвіжішу і найцікавішу інформацію. А тобі з нами?

Дуже дякую десятирічним барвінчатам, які розповіли у своїх листах про себе і свої родини. Мені було дуже приємно познайомитися з усіма вами. А найбільше нам із Барвінком сподобався лист Валентина ПРОЖОНКА — він отримає в подарунок атлас «Мандруймо у дивосвіт!».

«Читацький привіт тобі, Нагадайлику!

Я з нетерпінням очікував свій день народження — 7 серпня. Мені виповнилося 10 років. Пишаюся тим, що я зі своєю державою — ровесник.

Я мрію вирости міцним, добрим, веселим і багатим. Такою ж має стати і наша Україна. Бо вона вже не мале безпомічне дитятко, а велика держава!

Валентин ПРОЖОНКО,
Хмельницька обл.!»

Радий і за Валентина, і за вас, барвінчата, що ви всі подорослішали на рік. А в гості вже проситься 2002 рік із січневими святами: **1 січня — Новий рік, 6 — Святвечір, 7 — Різдво, 13 — Щедрий вечір, 14 — Василя (старий Новий рік), 19 — Водохрещі.** Від мене і Барвінка в подарунок до цих свят — колядка і щедрівка.

4

ДОБРИЙ ВЕЧІР ВСІМ ВАМ

Добрий вечір всім вам,
Щаслива година:
Породила Діва
Предвічного Сина.

Приспів
(повторюється після
кожного куплета):

Хвалу Богу даймо:

Весело співаймо

В День Христова Рождества.

Не в пишних палатах

Сина породила,

**А в біднім вертепі
Господа сповила.**

**Не білі перини
Господу стелила —
На в'язочці сіна
Господа сповила.**

**Не межі царями
Господь нам з'явився,
А між вівчарями
В яслах положився.**

**А ми Христа-Бога
Щиро всі вітаймо,
Разом з пастушками
Весело співаймо.**

ТЕЧЕ РІЧКА НЕВЕЛИЧКА

Тече річка невеличка.

Приспів
(повторюється після
кожного рядка):

Щедрий вечір, добрий вечір!

На тій річці плине листочок,

Плине листочок яблуньовий.

На тім листочку написано,

Написано сонце й місяць.

А що місяць — то господар,

Ясне сонце — господиня,

Ясні зірки — його дітки.

У гайку, де колись росли опеньки, жили зайчики маленькі. Шубка на них тепла та пухка, хвостик схожий на м'яча, вушка стирчать, очка блищать. Було всіх зайчиків п'ять.

Як прийшли Різдвяні свята, заметушила-ся хата.

Тут зайчиха порядкує, заєць надворі майструє, а маленькі зайченята обступили маму й тата, подають і допомагають, як уміють і як знають.

Вже до свят усе готове.

Печиво пухке, чудове...

З маком жовті калачі, і великі, і малі. Коржики, ще й паляниці та з біленької пшениці.

Чобіток нових по парі заєць приволік для дару. П'ять новеньких козушків самодин пошити вспів.

Хатка, хоч уже валилась, чистотою аж хвалилась...

— Ну, святкуймо! — каже мати. — Вже пора колядувати.

Обізвалась Сіра Спинка, наймолодша в них дитинка:

— Мамо, мамо! Де ж ялинка?

Каже мати:

— Ну, давайте подождімо! Куцика в яри пошлімо. Він прудкий, тож за хвилинку з яру принесе ялинку...

Скочив зайчик по долині, низько поклонивсь ялинці — і сюди, і туди, каже нищечком:

— Ходи! Ой, ходи мерщій до нас, різдвяний звеселиш час.

Та ялинка не схотіла. Вся інеєм заблистіла, золотими зірочками, криштале-вими свічками та сказала на біду:

— Не піду!

Куцик як прибіг до хати, став рідні оповідати, як в яру ген у долині він

Іванна САВИЦЬКА

Різдво в лісі

все кланявся ялинці. Як вона ціла блистіла, срібна, ясна, гарна, біла... Кращої немає в снах, ні в ліску, ні по хатках...

Тут заметушилась хата. Заєць розвалив загату, вхопив швидко чобітки, ще й новенькі козушки. А зайчиха паляниці із біленької пшениці, пиріжки і калачі, що місила уночі.

Зайченята непомалу позбірарили що попало і швиденько по сніжку скоком-боком — вже в ярку. Склали все до стіп ялинки, не марнують ні хвилинки.

Заєць вже будує хату й поправляє при ній загату. А зайчиха у куті сипле маку до куті, ліпить пиріжки з капусти, кидає в олію хрусти. А маленькі зайченята обступили маму й тата. Веселенькі, не дармують, на весь голос колядують.

А ялинка вся ясниться, від інею аж іскриться. Гомін лісом покотився — Бог Предвічний народився!

Барвінок

Жовтого тисячоліття

«Барвінок» — супер!

«Барвінок» — клас!

«Барвінок» любить усіх нас!

Юля ВАРЕНКО, Хмельницька обл.

Барвінчата! Як ми з вами і домовлялися, вам належить з одинадцяти девізів, які друкувалися протягом року, вибрати найкращий. Його автор отримає приз — дитячу енциклопедію. Тож перегляньте всі номери за 2001 рік і напишіть у листі, хто має стати переможцем.

З американського
фольклору

Мурлах

і пшеничні зерна

6

Один король більш за все любив слухати казки. Усі придворні вже розповіли йому всі казки, котрі знали, і тому король оголосив, що віддасть дочку заміж за того, хто розповість йому таку казку, яка ніколи не закінчиться. Однак якщо це буде просто надто довга казка з кінцем, то оповідача тут же скарають.

Прийшов у палац до короля один вродливий молодий чоловік і каже, що може розповісти таку казку, яка ніколи не скінчиться.

— Знай, якщо це буде просто дуже довга казка, я тебе скараю на горло, — попередив король.

Але молодий чоловік не злякався, сів на лавку біля королівського трону й почав розповідати:

— Жив на світі мураха. Він уже кілька днів не їв і дуже зголоднів. Повзе мураха шляхом, повзе і раптом побачив велику комору. У цю комору фермер зсипав усю свою пшеницю. Мураха вирішив поцупити з комори пшениці — і зараз попоїсти, і зробити запас.

Прокрався мураха в комору, кинув на спину пшеничне зерно й поніс додому.

Мураха був маленький і міг підняти лише одну зернину. Тим-то він повернувся в комору, поклав на спину ще одну пшени-

чину й поніс додому. Потім він повернувся в комору, поклав на спину ще одну пшеничну зернину й відніс додому. Потім він повернувся в комору, кинув на спину ще одну пшеничину й поніс додому. Потім він знову вернувся в комору...

Красивий молодий чоловік розповідав і розповідав, як мураха тягав пшеничне зерно з комори, і король зрозумів, що ця казка й справді ніколи не скінчиться (бо зерно фермер щороку зсипатиме в комору, а мурасі харчуватися треба щодня). І король сказав:

— Бери мою дочку собі за дружину, тільки кінчай хутчій свою нескінченну казку!

— Гарзд, — відповів молодий чоловік. — Побачив мураха, що дім його повен пшеничного зерна і що не потрібно йому більше в комору повертатися, вмовився якомога зручніше й заходився їсти. Тут і казці кінець.

Король був задоволений, а красивий молодий чоловік пошлюбився з королівською донькою, і зажили вони розкошючи.

ХА

7

Художник
О. МАМАЕВА

Сьогодні поговоримо про назви розділових знаків. Кома, тире — слова-чужинці. **Кома** примандрувала до нас із латинської мови і мала первісне значення там **ударяю, кую, б'ю, відсікаю, відділяю**. У нашій сучасній мові кома виконує саме ці дії у реченнях: відділяє, відсікає.

Тире — слово французьке і означає **тягти**. І справді, тире ніби тягне за собою час-

Якщо цей ранок справді добрий, — сказав він».

Чому в репліці Віслючка немає знака оклику? Авжеж, тому, що віслючок був засмучений.

Знак оклику ставиться не лише в кінці речення. Він може стояти після того слова, на яке треба звернути особливу увагу в реченні. Згадаймо слова Аліси із казки Льюїса Керролла «Аліса в Задзеркаллі»: «Я тепер буду царювати в чарівній країні! Чи не хочете! ви! по-

Антоніна МОВЧУН,
заслужений учитель
України

Один б'є, другий тягне, третій спонукає

тину речення.

Найбільш уживаний розділовий знак — **крапка**. Без неї ми як без рук. Спробуйте прочитати ось це: «Звечоріло усе спить місяць не спить дивиться літаюча тарілка летить додому». Без помічниці крапки нічого не зрозуміло: спить місяць чи не спить, дивиться на літаючу тарілку чи сам летить додому? Інша справа, коли крапка на місці: «Звечоріло. Усе спить. Місяць не спить. Дивиться: літаюча тарілка летить додому».

Пригляньмося тепер до **знака оклику**. Цей знак має запальну, гарячу вдачу. Він завжди **спонукає нас до чогось**: радіти, дивуватися, сумувати, плакати. Бо дуже відчуває наш настрій. Пригадайте казку про Вінні-Пуха, розмову Пацика і Віслючка la-la:

«— Доброго ранку, la! — ще здалеку загукав Паць.

— Доброго ранку, маленький Пацику, — відповів la-la. —

обідати! зі мною?»

В кінці речення може стояти три знаки оклику — щоб передати глибокі почуття, схвильованість. А в іспанській мові знак оклику ставиться і в кінці речення, і на його початку.

А тепер про розділові знаки, які ніхто не пише, але водночас кожен із нас щодня користується ними. Прочитайте речення: «Нашамованайкращаусвіті». Еге, коми та крапки тут не потрібні. Тут має допомогти інший розділовий знак — **проміжок між словами**: «Наша мова найкраща у світі». Таким же надійним помічником при читанні тексту є і **абзац** — уступ (у перекладі з німецької), відступ на початку рядка.

ПІДСТУПНИЙ ВІТІК

Найкраще розпізнала усі витівки підступного ВІТІКа (Всесвітнього Інтелектуально-Терористичного Інтернетівського Кіборга) Олена ШЕВЧЕНКО з Кіровоградської області — вона отримує в подарунок книгу.

Художник Н. ШИРЯЄВА

ДЕНЬ ПОДАРУНКІВ

Віват, віват! Мудренькі були!

Я, король славнозвісної країни Мудрагелії Мудрило Перший і Останній, сьогодні особливо радий зустрічі з вами, барвінчата. Бо сьогодні на нашій мудрагельській толоці — день подарунків. Найактивніші її учасники отримують призи — книги.

Дуже дякую всім, хто написав жителю далекої планети цяпаті Іто. Ваші листи я передав знаменитому провидцю Майбуттезнаю, а він — переслав цяпатам. І

невдовзі я отримав повідомлення від них:

Цяважний Цядриле! Цякуємо цяім цярвінчатам цяза цякрасні цясти цяпро цяшу цянету. Цяйбільше цям цядобалися цясти Цянни Цявицької цята Цяі Цясовської. Цялодці! Цяпати — цязі цявінчат.

Отож книги за найцікавіші листи цяпатам про нашу планету отримують Жанна ЛЕВИЦЬКА з Хмельницької та Аня ЦИСОВСЬКА з Київської областей.

А ось Наталці ГОРЕЛОВІЙ з Києва пощастило зустрітися з інопланетянином — Фразиком із планети Фразеологія.

Фразик із планети Фразеологія

Іду якимось лісом. Раптом переді мною чи з-під землі виріс, чи з неба впав прибулець. І давай теревені правити. Хоча я в його мові як баран в аптеці, та все ж ми порозумілися.

— Яким вітром тебе занесло?
— питаю.

А він відповідає, що звати його Фразик і прибув він із планети Фразеологія земні фразеологізми збирати. Я йому допомогла — ось які він занотував до свого записника: ходити ходором, вирости з-під землі, скорий поспіх людям посміх, тиха вода греблі рве, як баран в аптеці, яким вітром занесло, теревені правити, воду в ступі товкти,

наче з неба впав, як з писаною торбою носиться.

Він з тим записником як з писаною торбою носився. А коли його зореліт заходив ходором і злетів у небо, я засумувала за ним.

За активну участь у мудрагельській толоці Наталка ГОРЕЛОВА з Києва отримує частування — книгу «Фразеологічний словник української мови».

А пригадуєте, мудрагельки, що утнув із казками мій сусіда Рдумортих? Він із частин різних казок склав іншу і привласнив її. Письменники такий вчинок називають плагиатом. І за це навіть до суду можуть притягнути. Отож зібрав я листи про те, з яких казок Рдумортих запозичив речення, і пішов до нього. Він сам їх усі перечитав, зрозумів свою помилку і пообіцяв, що більше ніколи-ніколи так не чинитиме. А найбільше його присоромив лист Ніни КАРДАШ із Вінницької області — вона й отримує в подарунок книгу.

У наступному році найактивніші учасники нашої мудрагельської толоки нагороджуватимуться дуже розумними книгами: словниками — тлумачними, фразеологічними, іншомовних слів.

Мудрило ПЕРШИЙ і ОСТАННІЙ

ПОЧАТКОВА

ШКОЛА

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

РОЗУМНІ ПОДАРУНКИ

Журнал «Початкова школа» у грудневому числі приготував своїм читачам — педагогам та батькам школярів — чимало розумних і цікавих подарунків. Це, зокрема, роздуми академіка Івана Беха «Почуття цінності іншої людини» та письменника Миколи Вінграновського про творчість поета Анатолія Качана і вірші самого поета, розповіді про шкільні роки Олександра Довженка і австрійську письменницю, лауреатку Андерсенівської премії Крістіну Нестлінгер. А також матеріали про героїзм у казці «Кирило Кожум'яка» і про життя прісних водойм.

РЕЙТИНГ ПОПУЛЯРНОСТІ

Не баріться, барвінчата, а швидко пишть мені листи про те, який матеріал і який малюнок цього номера вам сподобався найбільше. Бо вже так кортить розіграти фотоапарат серед тих із вас, чії думки впродовж року найчастіше збігалися із думкою більшості.

А в № 9 кращими визнано: казку Всеволода НЕСТАЙКА «Рудий Жевжик» і малюнки до неї В.ШИРЯЄВА та оповідку «Любить свій дім».

БАРВІНОК

ВІСНИК

9

Кросворд

ХУРТОВИНА – ЦЕ...

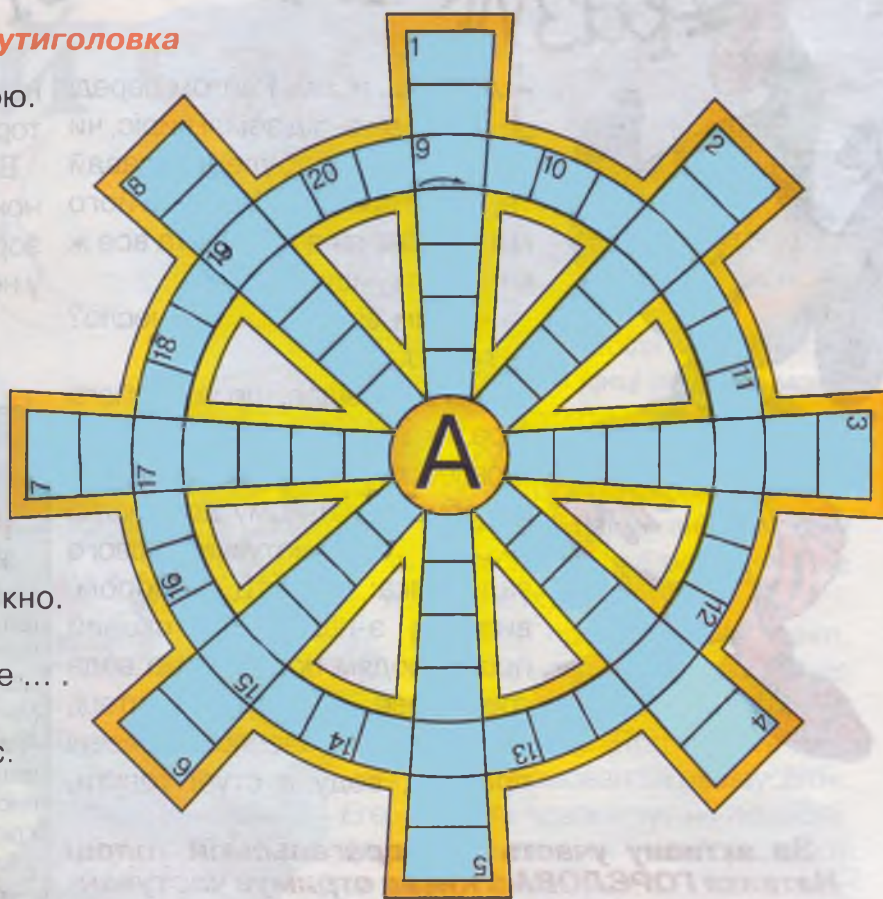
Ще одне ім'я хуртовини сховано у затонованих клітинках кросворда.

- 1. Що двічі родиться: вперше — гладеньке, а вдруге — пухеньке?
- 2. Хто тче без верстата і рук?
- 3. За лісом, за пралісом біла вовна висить.
- 4. Стоїть дід над дашками, кида в бабу галушками.
- 5. Їде віз без коліс, колії не залишає.
- 6. Стоїть пані у куточку, а хто попросить, то затанцює.
- 7. Маленьке, кругленьке, а хоч кого з коня зсадить.

СНІЖИНКА

Крутиголовка

- 1. Те, що росте вниз головою.
- 2. У неї кам'яна сорочка.
- 3. Лід для забав.
- 4. Подружка прислів'я.
- 5. Хуртовина.
- 6. Гора снігу.
- 7. Зимова пісня.
- 8. Весняна пісня.
- 9. У нього вуса довші ніг.
- 10. Королівський транспорт.
- 11. Частина зарплати.
- 12. Шипучий напій.
- 13. Знак зодіаку.
- 14. Чорне сукно, що лізе у вікно.
- 15. Він біжить без ніг.
- 16. Груші, яблуни, сливи — це ...
- 17. Перунове дерево.
- 18. Низький чоловічий голос.
- 19. Вусата риба.
- 20. Кам'яна огорожа.

ПОМІРКУЙ

ЗАХОВАНІ СЛОВА

Спробуй прочитати заховані у ребусах слова.

СЕКРЕТ ГНОМА

Дзень-дзелень! Кмітливцям-барвінчатам — привіт!

Усім, хто вивчав гномівську мову і розгадав мій секрет, ставлю найкращу оцінку — 12 балів. Молодці!

Ми з Барвінком обіцяли 10 призів. Але гарних листів надійшло так багато, що вирішили збільшити кількість подарунків до 15. Провели розіграш серед учасників конкурсу. Переможцями стали і нагороджуються:

фотоапаратом — Микола ШУЛЬГІН із Харківської обл.;
атласами «Мандруймо у дивосвіт!» — Сашко ДЗИГУНСЬКИЙ із Херсонської обл.;
Артем БОЧКАРЬОВ із Сумської обл.;
Олена і Дмитро ВАСЬКІВСЬКІ з Київської обл.;

енциклопедіями «Я пізнаю світ» — Сашко МИЛЬЧЕНКО з Полтавської обл.;
Богдан ФЕДОРУК із м. Хмельницького;

книгами «Етикет від А до Я» — Поліна і Тетяна КАЖУРИНІ з м. Донецька;

олівцями — Наталка РУДІЧЕНКО із Сумської обл.;
Ірина та Оксана БОЙКИ з Чернігівської обл.;
Ірина ГАВРИЛЮК і Олена ЛЕЛЕКА з Вінницької обл.;
Вікторія КРИЖАНІВСЬКА із Житомирської обл.;
Михайло СЕРГІЄНКО з м. Миколаєва;
Лідія ГОРШКОВА з Дніпропетровської обл.;
Віталій ЗЕЛІНСЬКИЙ із Черкаської обл.

Дзень-дзелень! А тепер ще один секрет.

У наступному році прецікавий конкурс із призами для вас, барвінчата, приготував мій гарний приятель Буця. Хто він такий? Це — таємниця. Готуйтеся до зустрічі з ним у 2002 році на сторінках «Барвінку».

Гном ДЗВІНЬКО

ПЕРШОКЛАСНИК-ЧЕМПІОН

Найрозумніші серед усіх першокласників — барвінчата! Крутиголовки розгадали, знайшли сховані у них слова і самі написали речення: «Любі мама й тато! Буду «Барвінок» читати, бо хочу чемпіоном у навчанні стати!»

Листів із правильними відповідями надійшло дуже багато, тому було проведено лотерею. Чемпіонами стали і нагороджуються іграшками:

Микола ХАБЕНКО, Наталка СВЯТЕНКО та Інна ЗЕНЬКОВА з Вінницької обл.;
Тая ПЕХОВА та Володя ГРИЧЕНКО з Дніпропетровської обл.;
Яна СЕРДЮЧЕНКО і Настя КОЛЯДА із Житомирської обл.;
Настя ЛЕОНОВА із Запорізької обл.;
Сергій ТКАЧЕНКО, Марина ГРИЦАЄНКО та Богдана БАС із Київської обл.;
Мишко ЗАГОРУЙКО із Львівської обл.;
Таня ШАРЕНКО і Жень МАЙСТРУК із Полтавської обл.;
Сашко НАСОНОВ із Полтави;
Оля СУПРУНЕЦЬ із Рівненської обл.;
Аліна ЗАГУТА і Аліна ТРОНЬ із Сумської обл.;
Оля ВОЛОШИНА з Харківської обл.;
Настя БЕВЗА із Хмельницької обл.;
Лілія ТАЙБОВА і Тарас ДОВЖУК із Черкаської обл.;
Тарас ЗЕЛЕНСЬКИЙ із Черкас;
Люда ПЕТРЕНКО і Вікторія ОСТАПЕНКО з Чернігівської обл.

Призи надано міжнародним благодійним фондом імені Святої Марії, який очолює Ганна МАТІКО-БУБНОВА.

А хто не виграв цього разу, хай не засмучується. «Барвінок» готує для вас нові конкурси з пречудовими призами.

САНТИМЕТРІВКА

11

СМОБІЛКА ДАВЕЧКА

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ, вміщені у № 11

Улюблена розвага. Кросворд.

Одяг. Сарафан.
Перші замки. Із дерева.

Прочитай прислів'я. Добре ім'я краще багатства. Легше говорити, ніж зробити.
Дружба — найбільший скарб.

Поміркуй. Якби Андрій побував у Арктиці, то не побачив би пінгвінів — вони там не живуть.

Зниклі цифри. Родина, столиця, смородина, трико-таж, городина, тризуб, ридван, патрицій, тривога.

Здогадайся. Ребуси.
Вовк, воїн, воля, віз, віл, вінок, ваза, внук, вхід, вухо, в'юн.

МАЙДАН ПУСТУНІВ

Володимир ЛУЧУК

ДІРКА З КАЛАЧА

Лани лежать
усі в снігу,
тре зайчик очі
на бігу.
Глип-глип.
Стриб-стриб.
— Від вовка втік!
Від вовка втік!..
— Біжи до нас,
мале зайча,
дамо смачного
калача. —
Скік-скік.
Стриб-стриб.
Глип-глип:
— А дірку дати
ви могли б?!
Я калача
з'їм смачно сам,
а дірку вовкові
віддам.

ПРОВУЛОК ЗАГАДКОВИЙ

Без рук, без ніг на вікнах колоски ставить.

В літі чуємо всі, а зимою — ні.

ВУЛИЦЯ РОЗУМНИКІВ

Який знак треба поставити між 1 і 2, щоб отримати число більше 1 і менше 2?

УЗВІЗ КМІТЛИВИХ

Скільки кубиків розміром 5х5х5 сантиметрів можна покласти до порожнього ящика розміром 60х60х30 сантиметрів?

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ, вміщені у № 11

Вітер. Ніяка. Ні секунди не горітиме, бо на Місяці немає повітря.

ТВОЇ ТАЛАНТИ

ТЕСТ

- 1 Ти використовуєш предмети не за призначенням?
- 2 Любиш малювати абстрактні малюнки?
- 3 Час від часу змінюєш свої уподобання?
- 4 Любиш мріяти?
- 5 Любиш фантастичні оповідки, фільми?
- 6 Пишеш вірші чи казки?
- 7 Любиш робити витинанки?
- 8 Віриш у те, що не існує?
- 9 У тебе виникає бажання розв'язати задачу по-своєму?
- 10 Ти боїшся темряви?
- 11 Вигадував коли-небудь нове слово?
- 12 Ти вважав це слово зрозумілим для інших?
- 13 Переставляв меблі на свій смак?
- 14 Чи був цей експеримент вдалим?
- 15 Уявляєш себе принцом (принцесою)?
- 16 Міг у дитинстві відгадати призначення предметів?
- 17 Ти сам вибираєш собі одяг?
- 18 Чи є у тебе власний світ, недоступний оточуючим?
- 19 Ти шукаєш пояснення тому, чого не розумієш?
- 20 Часто просиш оточуючих пояснити яке-небудь явище чи подію?
- 21 Любиш читати книги без ілюстрацій?
- 22 Ти вигадуєш власні ігри і розваги?
- 23 Чи пам'ятаєш ти сни і чи розповідаєш своїм друзям про пережите?

За відповідь «так» — 1 очко, за «ні» — 0. Якщо ти набрав:

20—23 очки. Ти дуже кмітливий, маєш свою точку зору на все, що відбувається довкола.

15—19 очок. Не завжди виявляєш свої здібності. Але коли тобі цікаво, ти — винахідливий і кмітливий.

9—14 очок. Ти досить кмітлива людина, гарно виконуєш доручення. Але для занять творчою діяльністю тобі багато чого не вистачає.

4—8 очок. Ти починаєш «працювати головою» лише тоді, коли хочеш досягти чогось важливого особисто для себе. У дорослому житті ти будеш гарним практиком.

До 4 очок. Тобі бракує винахідливості. Але ти можеш бути гарним виконавцем навіть у складних професіях.

Барвінчатко! Чи допомагають тобі тести виховувати, «вдосконалювати» свій характер? Про які риси характеру, на які теми ти б хотів знайти тести у «Барвінку» в наступному році?

Якщо?

12

Якщо?

Царівна Крупеничка дуже зраділа, коли дізналася, що ви, барвінчата, запросили її на кашу. Вона із задоволенням перечитувала ваші листи, прослухала складені вами пісеньки. А тепер царівна Крупеничка відповідає на ваші запитання.

«Звідки «примандрувала» до нас гречка?»

А. ПРИТЬМОВА,
Кіровоградська обл.»

Походить гречка з високих Гімалаїв. Росте навіть на висоті 5 тисяч метрів над рівнем моря. Проте до нас вона «прибула» не безпосередньо з Гімалаїв, а з Балканського півострова — після візантійського походу київського князя Святослава проти греків. Тому й назвали її «гречанка», «грекиня». У французів вона зветься «сарацинкою», «арабським житом». А в Європі у середні віки її називали «турецьким житом» — звідки її привозили, так і називали.

«Як давно люди навчилися варити кашу?»

Ольга ЮРЕСКУЛ,
Одеська обл.»

Кашу люди почали їсти так давно, що вже ніхто й не пам'ятає, коли ж це сталося. Це чи не найдавніша страва. Каша старша навіть від хліба. А відомо, що пшеницю, приміром, на території сучасної України почали сіяти ще за три тисячоліття до нашої ери, а в Середній Азії її вирощували ще вісім тисяч років тому.

«Хто перший почав уживати рис?»

Юля БАЛЯСНА,
Харківська обл.»

Напевне, це були народи Індії та Китаю. Саме звідси рис поширився по всьому світу. Раніше його до нас приво-

«Яка каша найсмачніша?»

Юля МАНАЙЛО,
Полтавська обл.»

Усі каші смачні й корисні. Та все ж найбільше мені подобається гречана. У ній багато білків,

**"У ПАЛАЦІ З РИСОЧКУ,
НА ТРОНІ ІЗ ЖИТЕЧКА..."**

зили, а тепер рис вирощується в Херсонській області та Криму.

І ще багато-багато інших ваших листів про цю смачну та поживну страву. А найбільше мені посмакувала каша від Ані ПІДДУБЕЦЬКОЇ з м. Вінниці і сподобалася пісенька Ірини ВІТЕР із Київської обл. Вони й отримують від мене призи — книги.

вуглеводів, жирів, вітамінів. З гречки навіть виготовляють ліки — рутин.

ЦАРІВНА КРУПЕНИЧКА

**У палаці з рисочку,
На троні із житечка
Царівна Крупеничка
Тримає скринечку.
А в скриньці колоссячка,
Золоті зерниночки,
Срібная гречечка,
Пшоняне намистечко.
Вівсяним печивом
І чудовою кашею
Барвінчат пригостить
Царівна з ласкою.
Ірина ВІТЕР,
Київська обл.**

КАША В ГАРБУЗІ

Аня ПІДДУБЕЦЬКА,
м. Вінниця

У гарбуза середніх розмірів зрізати верхівку, ложкою вийняти ту частину м'якуша, в якій знаходиться насіння. В гарбузовий «горщик» насипати промитий рис (або пшоно, перлову крупу), нарізану кубиками моркву — до половини «горщика». Закрити відрізаною кришкою і поставити в духовку при температурі 200 градусів. Під час випікання додати небагато молока або вершків, цукор за смаком. Розрізаємо гарбуз і ласуємо.

**Оксана
РАТУШНА**
з м. Миколаєва
намалювала
Царівну
Крупеничку.

13

Крупеничка

РОЗБИВАЮТЬ ПІНАТУ

У Мексиці за тиждень до Нового року влаштовують танці. Під час веселощів кожен намагається палицею розбити пінату — глиняний посуд, наповнений ласощами і подарунками. А зробити це треба із зав'язаними очима. Розбив пінату — будеш найщасливішим у новому році.

ПРОГАНЯЮТЬ «КОЗУ»

У Молдові цієї ночі від будинку до будинку ходить ватага парубків на чолі із Бужором. Бужор — народний герой, захисник знедолених. Вони вітають усіх зі святом, а потім проганяють чорта, який проникає до будинків у вигляді «кози». Вона танцює, брикається, та все ж її виводять геть. А вранці приходять діти-посівальники. Засівають родичів зерном, бажають щастя. Під час посівання треба вхопити руками якнайбільше зернин — щоб урожай був багатим.

НЕ ЛІНУЙСЯ І НЕ СВАРИСЬ!

У деяких областях Італії у перший день Нового року не байдикують, а докладають рук до різної роботи — тоді протягом наступного року всі справи будуть успішними. І намагаються не сваритися цього дня — щоб рік був щасливим.

ТЕТ — НАЙГОЛОВНІШЕ СВЯТО

У В'єтнамі Новий рік настає наприкінці січня або на початку лютого. Називається це свято Тет — Найголовніше свято. Всі намагаються зустріти його в родинному колі. Триває воно три дні. Протягом цих днів не можна носити одяг білого кольору — тут це колір жалоби. Не можна говорити про смерть, кривлятися як мавпа, виносити сміття.

ХОЧЕШ — ВІР, А НІ — ТО ПЕРЕВІР...

- Перед хуртовиною кімнатні птахи мовчать.
- На Меркурії температура вдень — плюс 430 градусів, а вночі — мінус 180 градусів.
- У Скандинавії є село, яке називається А.
- Якщо дзвенить у вухах, то буде відлига.
- У монголів Дід Мороз має вигляд пастуха.
- Якщо снігурі прилетіли в грудні — зима буде суворою.
- Зайці і білки живуть близько 10 років.
- Пончики із родзинками в Голландії готують лише до новорічного столу.
- Із усіх тварин лише слона можна навчити стояти на голові.

Художник В. БАРИБА

КОЖЕН ДЕН

74

КОЖЕН ДЕН

— Чому на цій клітці вогнегасники з усіх боків? Бо в ній істота, яка дихає полум'ям. Змії! Кажете, вони давно вимерли? Звичайно. Але археологи

Доглядач фантастичного зоопарку Іван ПРОСЯНИК

ЧУДЕСНА ЗНАХІДКА

фесор, твій учитель. Буду тебе виховувати, щоб ти виріс не страшним Гориничем, а чемним, приятним Змієм. І був схожий на старшого брата — китайського дракошу лунь-шу.

Цілу годину малюк чекав першого в своєму житті сніданку, а професор читав йому лекцію про луня. І ви послухайте.

У Китаї драконом величають мудрість. А також імператора. Його трон так і називають «трон дракона». Деякі володарі, осідлавши луня, літали на небо. Там вони побачили небесного дракона, що тримає на своїй спині палаци богів. Цей небесний дракон поси-лає животворні дощі на землю, захищає від спеки. Є ще й чотири підземні дракони. Вони стережуть землю з усіх боків та охороняють підземні скарби. А в морі тих драконів водиться сила-силенна. Їхній цар живе в розкішній палаці, харчується перлами та дорогоцінними каменями, він хвостатий, лускатий, зубатий. Хоч і викликає бурі, проте часто рибалкам у неводи заганяє рибу.

зовсім випадково в забутому підземеллі натрапили на яєчко завбільшки з футбольний м'яч. З великою обережністю яйце помістили в інкубатор. Професор Б. Рехуненко, наш постійний консультант, чергував там день і ніч два роки підряд. І на решті яєчко тріснуло і звідти показала голівка на довгій шийці. Маля кумедно за-вертіло нею і... заговорило. Професор знає мови всіх тварин. Ось магнітофонний запис їхньої розмови.

Малюк. — Ви — мій тато?

Професор. — Гм... та ні. Твій тато колись вирішив помірятися силою з багатирем Кирилом Кожум'якою. Думав бути переможцем у лузі, а став волом у плузі. Кирило ним навкруг Русі величезну борозну проорав (змівів вали), щоб різні загарбники сюди не квапилися.

Малюк. — То ви — моя мама?

Професор. — Про твою маму відомо ще менше. Лише те, що вона знесла яйце, з якого вилупився ти.

Малюк. — Ура! То ви — мій сніданок!

Професор (злякано). — Ні-ні-і! Я — про-

фесор, твій учитель. Буду тебе виховувати, щоб ти виріс не страшним Гориничем, а чемним, приятним Змієм. І був схожий на старшого брата — китайського дракошу лунь-шу.

Хоч нашому Змію Гавриловичу всього півроку, має добрий апетит. По чавуну вівсяної каші виїдає. Тому й росте, як з води. Вже з доброго лошака. Обіцяє дорослішим стати й вас на собі покатати. Він чемний, привітний, щоправда, великий сонько. Але професора слухається. Професор використовує його вогонь — як газовий балон для варіння кулешу. Полум'я в малюка екологічно чисте. Про все це вам розповів би сам професор, але він терміново виїхав у гори, де раптом виявили слід давно вимерлої істоти. Тож до зустрічі.

Листів від вас, барвінчата, із запропонованими назвами рубрики про загадкові явища і надзвичайні здібності людей надійшло дуже багато. Компетентне журі у складі найвідоміших екстрасенсів, гіпнотизерів, медіумів і вчених нині вибирає найцікавішу назву. І вже у наступному номері ви дізнаєтеся і про назву рубрики, і про те, хто за неї отримає приз — дитячу енциклопедію.

Скажіть, хто із вас затишно почуввається у темній кімнаті? Так, ми всі більше любимо світло. Бо в темряві народжується страх у вигляді

нянька Мірей Жене вийшла на прогулянку з немовлям до міського парку. Була прекрасна сонячна погода. І раптом... раптом світло згасло — стало темно-претемно. Заплакав малюк — мадам Жене на впомацки знайшла його в колясці, взяла на руки і міцно притисла до себе. Не було чути ні співу птахів, ні вуличного гамору. Навіть па-

обшукали все місто, зазирнули під кожен кущ у парку — їх ніде не було. То де ж вони були? У поліції недовірливо поставилися до розповіді про загадкову темряву. Пояснити це явище й досі ніхто не може.

Подібні випадки траплялися і

НАПАДАЄ ЧИ ЛІКУЄ?

вампірів, страшних звірів чи підступних розбійників. Страх той миттєво розвіюється, якщо увімкнути світло. Це так добре: простягнув руку до вимикача — і відключив темряву. Але існує на світі темрява, яку відключити неможливо. І яку складно дослідити, бо що можна розгледіти в суцільній чорноті?

хочі квітів зникли — лише темрява і більше нічого. Жінці здалося, що так тривало не більше 15 хвилин. Так само раптово темрява зникла. І тоді мадам Жене побачила, що вже вечір, і заквапилася із малюком додому. А його батьки вже були у відчаї — разом із нянькою дитини не було вдома... три дні! Поліцейські в цей час

76 — Куди ви дивитесь? — Історія про темряву

раніше. У 1904 році таємнича темрява опустилася на станцію метро в Лондоні. Можна лише поспівчувати пасажирам, які тоді опинилися там. Напевне,

вони почувалися так, як малі діти в темній кімнаті. За кілька

було побачити обриси предметів.

А в 1911 році на цілу годину непроглядна темрява накрила містечко Луїсвілл у США. Вона полонила 50 тисяч людей. Сталося це о 16-й годині. Що відбувалося тоді на вулицях міста — можна лише уявити.

Люди потерпають від хвороб, за-сух, повеней, сарани... А тепер ще й темрява нападає. Як воно у суцільній темряві — кожен із нас знає. Незатишно і страшно. То, може, це нова зброя невідомих загарбників? А чи, навпаки, хтось лікує темрявою нас, людей, від байдужого сприйняття світу? Після неї ми радіємо світлу і бачимо, які красиві небо, по-

дні в по тому на цій станції спробували змоделювати, тобто створити таку темряву. Проте вона не була суцільною — придивившись, можна

ле, ліс, річка. Учені поки що не можуть пояснити це загадкове явище. А уявімо, що темрява — жива істота з далекої галактики і прибуває на нашу планету, щоб познайомитися з нами, зем-

лянами. Чи, може, то якийсь хлопчисько із майбутнього відбирає у нас на певний час світло для підзарядки свого космічного автомобіля. А якщо це просто природне явище (як дощ і вітер), про яке ми ще нічого не знаємо?

Поміркуйте і ви, барвінчата, над цим. Чому, на вашу думку, виникає така темрява, звідки вона береться і як слід поводитися, потрапивши до її полону? Автор найцікавішої версії-фантазування отримає приз — дитячу енциклопедію.

17

КІЛЬКА УРОКІВ ГАРНОГО ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ

ВІД ЖУРНАЛУ "МИР СЕМЬИ".

Консультує керівник української школи ейдетики

Євген АНТОЩУК

(— індекс 22941)

Щодня ви і вчителі в один голос втокмачуєте своєму школярику: треба вчитися. Але не кажете ЯК. Через це часто заучування домашніх завдань для вашої дитини і для вас стає суцільною мукою.

А все тому, що ви не знаєте механізму пам'яті, дивовижних властивостей образного мислення. А якщо спробувати дізнатися? Чи не з'ясується раптом, що вашій дитині шкільної програми вже замало? Вона напрочуд легко все запам'ятовує на уроках, а її допитливий розум вимагає все нових і нових знань.

Зважились? Тоді сідайте разом зі своєю першокласницею чи шестикласником і починайте.

Отже, урок 1, завдяки якому ви і ваша дитина повірите у свою здатність запам'ятати і відтворити будь-яку кількість розрізненої інформації.

Прочитайте виділені слова і уявіть написане дрібним шрифтом у вигляді мультфільму.

ШАФА — уявіть шафу, краще свою.

ХМАРА — шафа відчинилася, і звідти випливла біла хмара.

ГНІЗДО — на хмарі лежить велике лелече гніздо.

КІНЬ — у гнізді зручно вмовстився кінь, чомусь червоний.

КАПЕЛЮХ — кінь приміряє капелюхи; синій капелюх йому сподобався, і він залишив його на голові.

ЛЮК — ви роздивилися капелюх і помітили, як у ньому відкривається люк.

ФУТБОЛІСТ — із люка вистрибнув футболіст.

ЧАЙНИК — футболіст чомусь грає у футбол чайником.

КРИЛА — у чайника вирости крила, як у літака.

ОЛІВЦІ — чайник з крилами почав поливати олівці.

ЗГРЯЯ — олівці намокли, їм це не сподобалося, і вони зібралися у згряю.

ПЛЯЖ — згряя олівців прилетіла на пляж.

СНІГОВА БАБА — на пляжі засмагають снігові баби.

ШОКОЛАД — усі снігові баби ласують шоколадом (забруднилися жажливо!).

ШКОЛА — із цих шоколадних плиток збудували школу.

ІНДИК — у школі навчаються індики.
ПАРЛАМЕНТ — індики утворили парламент.

КОВБАСА — парламентарі голосують, піднімаючи ковбасу.

БАРАБАН — ковбасою починають бити у барабан.

АВТОМОБІЛЬ — із барабана виїжджає автомобіль, припустимо, зелений «Мерседес».

ВЕДМІДЬ — за кермом автомобіля сидить ведмідь.

СІНО — ведмідь чомусь їсть сіно.

СОБАКА — сіном чомусь почали годувати собаку.

КОВЗАНИ — собака одягнула ковзани.

МАСЛО — на ковзанах катаються по вершковому маслу.

ТЕЛЕВІЗОР — маслом змащують телевізор.

КОРОВА — з екрана телевізора вистрибує корова.

ЧОБОТИ — корова взуває чоботи.

КИСІЛЬ — чоботи наповнені киселем.

ЯХТА — по киселю пливе яхта.

 МЕТЕЛИК — замість вітрила на яхті метелик.

КЛОУН — метелик везе на собі клоуна.

А тепер запишіть ці **32 слова** на аркуші паперу, відтворіть їх у пам'яті за тією незвичайною історією, яку ви прочитали.

Якщо дещо загубилося у вашій уяві, можна підглянути чи прочитати і уявити ще раз. Але навіть якщо ви змогли відтворити лише половину, зберігши при цьому порядок, то норму запам'ятовування, прийняту в сучасній психології (7 ± 2), ви перевищили вдвічі. І зробили ви це завдяки своїй уяві і своїй фантазії. Тож уява + фантазія = відтворенню інформації.

Тепер спробуйте пограти зі словами самі. Не поспішаючи, назвіть дитині 40 випадкових іменників. І разом із нею складіть із них потішну історію. Нічого не намагайтеся запам'ятати, лише фантазуйте, не повторюючи слова і не поспішаючи. Потім відтворіть ці слова у тій самій послідовності. Якщо у своїй фантазії ви все зробили правильно, то ці сорок слів відтворюються дуже легко.

У тих місцях, де ваша фантазія не була яскравою чи в історії не відбувалося щось фантастичне, можуть статися «провали». Не засмучуйтеся. Повторіть гру ще раз — слова відтворюватимуться значно легше. Якщо так грати щодня, то за тиждень-два будь-яка кількість слів, пов'язаних у вашій уяві, буде пригадуватися напрочуд легко. А ваш геніальний школяр зможе так само запросто засвоювати необхідні терміни, приклади, правила і винятки з них, словникову лексику.

Продовження порад від журналу — в січневому і лютому номерах «Барвінку» 2002 року.

Роксолана МЕЛЕШ

НА МИКОЛАЯ

Вечір зимовий спустився на землю,
Місяць з-за хмар вигляда,
Сяйво від ночі лягло на постелю,
Хтось на подушці дріма.

Я підкрадуся тихенько, тихенько
І подарунок тобі покладу,
Спи, моє любе серденько,
Завтра я знову прийду.

Вже надійшла перша сотня прикольних запитань до Енциклопедії Язикатої Хвеськи. А чекаємо тисяч. Бо ви ж найприкольніші діти у світі. І прикольні призи вже чекають вас.

Редакція Енциклопедії ЯХ

79

ТРИВОЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Барвінок знемагає у космічній битві з монстрами (див. № 10, стор. 12). А ти вже записався до його війська?

Для найхоробріших — бойові нагороди.

КОСМІЧНА РАДА ДОБРА

ЦІЛКОМ ТАЄМНО

Барвінкове розвідувальне управління (БРУ) повідомило, що суперагент Кварк невдовзі повернеться. Зараз він виконує надтаємне завдання. Телевізор дивитесь, бачите, що в світі коїться. Кумекаєте, що до чого! Кажуть, що його слід знайшли в Інтернеті, хтось ніби впізнав його в одній із гарячих точок планети.

Та втім, нехай він сам про все розповість вам у наступному році. А поки що всім — тс-с-с!..

Бо хто занадто балакучий, той — знахідка для терориста.

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ ЦЬОГО НОМЕРА

Хуртовина — це... **Кросворд**. 1. Птах. 2. Павук. 3. Хмара. 4. Град. 5. Човен. 6. Мітла. 7. Куля. Хурделя.

Сніжинка. **Кругиголовка**. 1. Бурулька. 2. Черепаха. 3. Ковзанка. 4. Приказка. 5. Завірюха. 6. Кучугура. 7. Щедрівка. 8. Веснянка. 9. Рак. 10. Карета. 11. Аванс. 12. Ситро. 13. Овен. 14. Ніч. 15. Час. 16. Сад. 17. Дуб. 18. Бас. 19. Сом. 20. Мур.

Заховані слова. **Рєбуси**. Вєпр. Вир. Віск. Вія. Вулик.

Поміркуй. Коса, сало, Лондон, донос, сотня, нянька, каракурт, куртка, качка, каприз, призер.

ХОЧЕШ ВИГРАТИ 500 ГРИВЕНЬ?
Зазирни на стор. 22.

Няв-привіт, бар- вінчата!

Навіть не повірите, куди оце зараз я вас запрошу. На ялинку, скажете? Авжеж, на ялинку! Новий же рік на порозі. Але на ялинку незвичайну. Та про все по порядку.

Отримав я запрошення на Всесвітній форум папуг. І відразу в мене з'явилася блискуча думка: а чи не провести той форум у нас, в редакції «Барвінку»? Не зволікаючи, надіслав цю пропозицію, і невдовзі в редакцію на Всесвітній форум позліталися папуги з усіх куточків світу — від Австралії до Америки.

Форум відкрив синьожовтий ара. Він розповів, що сьогодні в світі нараховується 324 види папуг. Вони різні за розмірами: хвилястий папуга має всього 18 сантиметрів (до кінчика хвоста), ара з Південної Америки — аж метр! І вбрання мають різне — можна влаштовувати показ мод.

Потім почали виступати представники різних видів. Я не втримався, няв, і увімкнув свій диктофон.

Рожевий какаду:

— Ми птахи хоч і невеликі — завбільшки з ворону, зате єдині з папуг встеляємо свої гнізда листям, щоб м'яко було. Уміємо, вчепившись однією ногою за дерево, другою класти їжу в дзьоб. І пару вибираємо собі на все життя.

Африканські нерозлучники:

— Гм, дивина! Ми теж створюємо сім'ю на все життя. Нас тому так і назвали — нерозлучники. До речі, про нас кажуть, що ми допитливі, кмітливі, легко звикаємо до людей і завжди впізнаємо свого господаря.

Жако:

— А мене називають найбільшим балакуном серед папуг, бо можу запам'ятати понад 100 слів. Я не тільки літаю, а й можу добре лазити по деревах. Мій міцний дзьоб — наче третя лапа, він допомагає захищатися від ворогів. А найбільші ласощі для мене — банани, горіхи.

Совиний папуга:

— Зверніть увагу на те, що ми єдині папуги, які не літають. Лише ходимо по землі, а в разі небезпеки ховаємося в нори під корінням дерев. Хто не вірить, може навідатися до нас у гості в Нову Зеландію і побачити на власні очі.

Какапо:

— А нас, хоч ми і споконвічні мешканці Нової Зеландії, навіть тут важко побачити. Бо після того, як люди почали вирубувати ліси і завезли хижаків на острів, нас майже повністю було знищено. Лише невеликій частині вдалося вціліти у непрохідних лісах.

Кеа:

— Кеа теж постраждали від людей. Справа в тому, що ми, крім рос-

форум папуг

линної їжі, любимо поласувати м'ясцем — але лише померлих тварин. А фермери тривалий час вважали, що кеа самі вбивають овець, і знищували нас.

Ще довго учасники форуму говорили про свої справи. Від них я дізнався, що багато видів папуг занесено до Червоної книги. І все частіше ці красиві птахи живуть в людських оселях. До речі, у нас в Європі вони з'явилися досить давно — ще за часів Олександра Ма-

кедонського. Вони завжди були в пошані. За те, що вміють розмовляти, їх навіть вважали священними. У Стародавньому Римі клітки для них виготовляли зі слонової кістки або золота. Звісно, тепер вже не будують для папужок золотих кліток. Але й досі ми всі любимо їх за веселу, непосидючу і балакучу вдачу.

А наприкінці форуму я попросив усіх його учасників на хвильку сісти на ялинку — милуйтеся, барвінчата, єдиною у світі лісовою красунею, прикрашеною живими папугами.

До зустрічі у новому році!

Розповідь балакучого Моті записав
Михайло ПРУДНИК

БАРВІНКОВЕ ЛОТО

БАРВІНКОВЕ ЛОТО

Без передплатної квитанції картка не грає.

Ім'я та прізвище, вік барвінчатка _____

Ім'я, прізвище, по батькові мамі чи тата _____

Адреса _____

Барвінчатко! Ти хочеш позмагатися в інтелектуальному двобої з Бабою Ягою?

Уважно читай інформацію про щось і спробуй у кожному разі називати його. Баба Яга свої відповіді вже записала. І ти свої теж записуй у вільних рядочках навпроти літери Я. Починаймо!

Дуже багато людей з нетерпінням чекають його щомісяця...

Баба Яга: — Я — свого друга Змія Горинича.

22

Я, _____
(напиши своє ім'я та прізвище): _____

Його везуть по Україні автомобілями, до Росії — поїздами, а до Австралії, Америки, Європи, Китаю — літаками...

Баба Яга: — Конструктор «Лего» — я дуже люблю конструювати.

Я: — _____

Його доставляють до адміністрації Президента, Верховної Ради, Кабінету Міністрів...

Баба Яга: — Це мій портрет, написаний Незнайком.

Я: — _____

Він є у найвідоміших бібліотеках світу...

Баба Яга: — Збірник моїх спогадів.

Я: — _____

Щоб його підготувати, використовувється праця понад 200 людей: письменників,

журналістів, художників, дизайнерів та інших спеціалістів. А також — понад 150 різних книг, журналів, газет, Інтернет...

Баба Яга: — Це телесеріал «Баби Яги Хілз».

Я: — _____

Для його виготовлення на рік потрібно 1 вагон паперу, 1000 кілограмів різних фарб, 1 мільйон металевих скоб. А обладнання, на якому його виробляють, коштує понад 2 мільйони доларів...

Баба Яга: — А що тут думати! Це енциклопедія про моє життя.

ЩЕ ОДИН СЮРПРИЗ!

ХТО ВИГРАЄ 500 ГРИВЕНЬ?

БАРВІНКОВЕ ЛОТО

У «Барвінка» для тебе, читачу, сюрпризи не кінчаються. Як і обіцяно в № 11, маєш ще одну класну гру — Барвінкове лото, де можна виграти 500, 250 або 100 гривень. Спробуй!

Уважно розглянь картку лото. Авжеж, це твої улюбленці — зірки естради і спорту, з якими впродовж трьох років тебе знайомив «Барвінок». Вибери і закресли п'ять номерів, напиши свої ім'я та прізвище, вік, а також ім'я, прізвище, по батькові мами чи тата (хто у разі виграшу зможе отримати гроші), повну адресу і разом із передплатною квитанцією надішли до редакції.

Хто вгадає п'ять номерів, той отримає суперприз — 500 гривень! Чотири номери — 250 гривень, три — 100 гривень.

Участь у лото можуть брати всі передплатники журналу. Хто передплатив «Барвінок» на увесь 2002 рік, отримає повний виграш, на півроку — половину суми виграшу, на квартал — третину. Але нагадуємо, що нині вигідніше передплатити журнал на увесь рік, ніж щомісяця доплачувати пошти за абонемент.

Хто вже надіслав передплатну квитанцію до редакції, має вказати, на який конкурс її надіслано: лотерею, «Загадай бажання», «День народження».

І ще один сюрприз для тих, хто не встиг передплатити «Барвінок» на увесь рік. До 5 січня 2002 року можна передплатити журнал на 11 місяців. Ці квитанції гратимуть і в лото, і в «Загадай бажання», і в лотереї нарівні з річними.

А хто не вірить, що Барвінкове лото — класна гра, хай зазирне в № 2 «Барвінку» за 2001 рік і переконається, скільки барвінчат змогли купити собі вже давно омріяні речі на гроші, виграні в минулорічному Барвінковому лото.

ВИГРАЙ 500 ГРИВЕНЬ!

Барвінчатко! Вибери і закресли п'ять кружечків!

БАРВІНКОВЕ ЛОТО

Я: — _____

Один його примірник важить 90 грамів, а річний тираж — 43 тонни 200 кілограмів. Існує він уже 74 роки. За цей час його було виготовлено 165 мільйонів примірників. Вони важать 14 тисяч тонн 760 кілограмів...

Баба Яга: — Це шоколад, який

БА ЯГА?

з'їдають барвінчата.

Я: — _____

Цього року ним можна було б викласти доріжку завдовжки 134 кілометри 400 метрів. А за все його життя довжина «доріжки» складала б 45 тисяч 920 кілометрів. Отже, вона оперезала б земну кулю та ще багато й залишилося б...

Баба Яга: — Це зошити, які списують, псують, рвуть школярі.

Я: — _____

Його добре пам'ятають десятки мільйонів людей на 1/6 частині нашої планети...

Баба Яга: — Це відеокліп, у якому я знялася з Олегом Скрипкою.

Я: — _____

А через кілька тижнів його одягнуть у нову модну одягну...

Баба Яга: — Це мій хмарочос на курячих ніжках після евроремонту.

Я: — _____

Хто ж переміг у двобої? Спиши свої відповіді, барвінчатко, на окремий аркуш (ні в якому разі не виривай сторінку з журналу!) і надішли до редакції. Серед інтелектуалів розіграватиметься розумний приз — авжеж, енциклопедія.

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ ЦЬОГО НОМЕРА

“Перехрестя веселих забав”

Мороз. Грім. Кому — 1,2. Один, бо потім ящик уже не буде порожнім.

Усім грудневим іменинникам — ура!

Будьте здорові і дужі, як Котигорошко, розумні, як Мудрило Перший і Останній, симпатичні й веселі, як Пеппі Довгапанчоха, кмітливі, як Карлсон, щасливі, як Барвінок, котрий має так багато найкращих у світі друзів-читачів.

Вітаємо:

Олександра АРСЕНЬЄВА з Вінницької обл.;

Аню БЕЗИК із Закарпатської обл.;

Сніжану БЕЛЕЛЮ з Харківської обл.;

Катерину БІРЮКОВУ з Хмельницької обл.;

Дарину ГРИЦЕНКО із м. Києва;

Олену ГНАТЕНКО з Вінницької обл.;

Олександрю ЄВЛАНОВУ із м. Києва;

Кирила ЖИВИЛКА з Одеської обл.;

Тараса ЗАГОЛУ з Волинської обл.;

Ірину ЗЕНОВУ із Сумської обл.;

Антону КОПИЛОВУ з Дніпропетровської обл.;

Миколу КОВАЛЬЧУКА із Волинської обл.;

Світлану КОСТЕЦЬКУ з Тернопільської обл.;

Ярину і Андрія КОЦЮМБАСІВ із м. Львова;

Романа КСЕНТИКА з Полтавської обл.;

Олега МАРИНЧАКА з Волинської обл.;

Олександрю МОЗГОВУ із Черкаської обл.;

Ірину МОСЯЖ із Донецької обл.;

Руслану МУСАНАБІЄВУ із м. Харкова;

Юлію ОСИПОВУ з Луганської обл.;

Сергія ТРЕТЯКА з Київської обл.;

Аню ЧАБАНЕНКО із Черкаської обл.;

Софію ШЕСТЕРНЕНКО з м. Севастополя.

ІОЖМНЬКЬВІДІА

23

ВІНЦЬЖАРОДИНЬ МІЗНА С

Разом із «Барвінком» вас вітає вся Україна!

закінчу зоряний рейс
Щуцацьким Шляхом.
Везу
барвінтам
костюмне вітаннє
і повну торбу
шкентливих подарунків,
які ти разом з
2002 ро

ISSN 0132-5930

